

MIASTO WOLNOŚCI

HISTORIA ŚWIDNIKA OD KOMUNIZMU DO WOLNEJ POLSKI

**Świdnicki
LIPIEC 40**

**ŚWIDNICZANOM
ZA ICH WALKĘ O WOLNOŚĆ**

ŚWIDNIK – MIASTO WOLNOŚCI

WYKAZ OSÓB AKTYWNYCH W PODZIEMIU ORAZ W NSZZ SOLIDARNOŚĆ W LATACH 1981–1989

ADAMCZYK HENRYK
ANTONIEWICZ EUGENIUSZ
ANTONIUK MARTA C. PIOTRA
BACHANEK KAZIMIERZ S. JÓZEFA
BACHUR ALEKSANDER
BARTKIEWICZ ZOFIA
BATALIA TADEUSZ
BAUMAN WIESŁAW
BEDLIŃSKA ANIELA C. PIOTRA
BIAŁY MARIAN
BIAŁY WACŁAW
BIAŁY ZBIGNIEW
BIELECKI STANISŁAW
BIENIAK EDWARD (???)
BINKIEWICZ MARIA (MARYLA)
BINKIEWICZ ZENON
BOCIAN-CZYŻ ANNA
BODYS EWA
BODYS STANISŁAW
BONDOS ALFRED
BONDOS ALINA
BONDOS SŁAWOMIR
BORYS ANDRZEJ
BOŻYK EUGENIUSZ
BRZOZOWSKI MAREK
BUCIOR BRONISŁAW
CHMIELEWSKI MARIAN
CHOLEWA ANTONII S. TADEUSZA
CHOMICI SŁAWOMIR S. MARIANA
CIECHOMSKI KAZIMIERZ
CIECHOMSKI STEFAN S. ANTONIEGO
CINIUCH RYSZARD S. EDWARDA
CISOWSKI ZBIGNIEW S. JANA
CZAJKA TADEUSZ
CZAJKOWSKI JERZY
CZAPLA KAZIMIERZ
CZARNECKA JADWIGA
DOMARADZKA DANUTA
DRELICH-ZUCHOWICZ GENOWEFA
DROZD JADWIGA
DUDEK BARBARA
DUDEK JAN
DYBZYŃSKI JANUSZ
DZIEDZIC MAGDALENA
DZIK JOLANTA
FERENC ANDRZEJ
FIGURSKI ALEKSANDER
FIJOLEK LESZEK
FRAK PAWEŁ
GAJECKI DANIEL
GAJEWSKI STEFAN
GAJOSZ WŁADYSŁAW
GALAN STANISŁAW
GEMBAŁ EUGENIUSZ
GĘBAŁA ANDRZEJ
GIEDZIŃSKI EUGENIUSZ
GISZCZAK TOMASZ
GONTARZ BOGUMIŁA
GONTARZ HENRYK S. JANA
GOŚ EWA C. JANA
GOŚ KRZYSZTOF
GÓRKA BOGUMIŁA C. EDWARDA
GRABOWSKA-OLESZCZUK DOROTA
GRANICZKA LESZEK
GRZEGORCZYK ANTONII
GULANOWSKA
HACZEWSKI IRENEUSZ
IWANICKI WITOLD
JAKSON WALDEMAR
JANKOWSKI JERZY S. WIKTORA
JAROSZ ANASTAZJA C. MIECZYŚLAWA
JEZERSKA-SZALACH ANNA
JURAK MARTA
JUSZCZYŃSKI ZYGFRED

KACIUCZYK ANDRZEJ
KACZAN IRENA Z. MIROŚLAWA
KACZAN MIROŚLAW
KALICKI MARIAN
KARCZMARCZYK BOLESŁAW
KARCZMARCZYK WALDEMAR
KARP ELŻBIETA
KARWOWSKI PIOTR S. FELIKSA
KARWOWSKI ZYGMUNT S. FELIKSA
KASPEREK TOMASZ
KASPERSKI TOMASZ S. HENRYKA
KASPRZAK ZBIGNIEW
KĄMIERCZAK JAN
KĄKOL HENRYK
KĘPSKI JÓZEF
KIMAK IRENA
KIMAK RYSZARD
KISTER MARIAN
KISZCZAK JADWIGA
KISZCZAK MAŁGORZATA
KŁODA TADEUSZ
TADEUSZ KOGUT
KOMENDA JADWIGA C. IGNACEGO
KOMENDA KRZYSZTOF
KONDRAK JAN
KONDRAT KAZIMIERZ
KOPERDA CZESŁAW S. CZESŁAWA
KORNYLUK
KOSIDŁO JANUSZ
KOSOWSKI ANTONI
KOŚCIUK ANNA
KOŚCIUK EDWARD
KOŚĆ RYSZARD S. HENRYKA
KOT BOŻENNA (NOWE NAZWY)
KUDELSKA BOŻENNA C. ADAMA
KOTULSKI JAN
KOWALIK TADEUSZ
KOWALSKI ANDRZEJ S. WACŁAWA
KOZAK ELŻBIETA C. HENRYKA GONTARZA
KOZŁOWSKA KUKIELKA IRENA
KRÓL MARIAN
KRZYŻANEK RYSZARD
KRZYŻANOWSKI JÓZEF
KRZYŻEWSKI JANUSZ
KUBINIEC STANISŁAW S. WŁADYSŁAWA
KUCHARZEWSKI STEFAN S. STEFANA
KUCZYŃSKI PIOTR S. STANISŁAWA
KUCZYŃSKI STANISŁAW
KUĆ RYSZARD
KUĆ WALENTYNA
KUKIELKA ZDZIŚLAW
KULAWIAK MIECZYŚLAW S. JANA
KURSA ZBIGNIEW
KURYŁO HALINA
KUŚ WŁADYSŁAW
KWIATKOWSKA LUCYNA C. WACŁAWA
KWIECIŃSKA MARIA
KWIT JAN
LENKIEWICZ ANTONI
LEŚNIAK JAN
LEWCZUK STANISŁAW
LISTOWSKI Cezary
LORENC DOROTA
LORENC MARIUSZ
LUTZ JADWIGA
LUTZ TERESA
ŁAKOMSKA ANNA
ŁASZKIEWICZ-PIERZCHAŁA BARBARA
ŁOBEJKO JAN
ŁUCZAK KRYSZYNA
ŁUCZAK SŁAWOMIR
ŁUCZYN JÓZEF
ŁUCZYN ZOFIA
ŁUCZYŃSKI STANISŁAW
ŁUPINA ZYGMUNT
MACIEJCZYK WITEK
MALARZ TADEUSZ I. KRYSZYNA
MAŃKA ANDRZEJ S. ADOLFA
MAŃKA DARIUSZ S. ADOLFA

MARZEWSKI KRZYSZTOF
MATEJCZUK LUCYNA C. BOLESŁAWA
MATEJCZUK MAREK S. STANISŁAWA
MATEJCZUK STANISŁAW S. JANA
MATYJASZCZYK FREDK
MATYS MAREK
MAZUR TADEUSZ
MAZUREK JANUSZ
MAZUREK WŁODZIMIERZ
MIKOŁAJCZUK ZYGMUNT S. FRANCISZKA
MISZCZUK TERESA
MITRUS WIESŁAW
NAWROCKI PIOTR S. JANA
NEWLACIL EWA
NIEDZIEWIECKI JAN
NIEWCZAS ANDRZEJ
NIEZGODA CZESŁAW
NOWAK IRENA
NOWAK TERESA
OLESZCZUK JERZY S. STANISŁAWA
OLESZCZUK-RADEK JOLANTA
OLESEK ADAM S. STEFANA
ORZEŁ CZESŁAW S. STANISŁAWA
ORZEŁ WŁADYSŁAW B. CZESŁAWA
OSEK CZESŁAW S. JÓZEFA
PASEK RYSZARD FRANCISZEK S. FRANCISZKA
PAWŁOWSKI BOGDAN
PERZAK ANDRZEJ
PIĄTEK ROMAN S. LEONA
PIERZCHAŁA KAZIMIERZ
PIETRUSZEWSKI STANISŁAW
PIETRZAK ANDRZEJ
PIETRZYK BOŻENNA
PIETRZYK BOŻENNA C. ADAMA
PIWOWARSKA ZOFIA
PODPŁOŃSKI STANISŁAW
POPIEL LIDIA C. JANA
POPKIEWICZ EUGENIUSZ
PORTKA JÓZEF S. STANISŁAWA
POSTRACH HENRYK
PRAŻMO EDWARD
PROF. STANOWSKI ADAM
PUCEK ZBIGNIEW
PYC STANISŁAW
PYDA RYSZARD
RADEK JANUSZ S. JANA
RADEK URSZULA C. WOJCIECHA
RADEK WŁODZIMIERZ S. JANUSZA
RADOMSKA BARBARA
RADOMSKI MIROŚLAW
RAK KAZIMIERZ
RAK KRZYSZTOF
REBETA JERZY
REJ MAREK
ROMANISZYN ZBIGNIEW
RUDNICKI ZENON S. JÓZEFA
RUDNIK ZBIGNIEW
RUMNIAK CZESŁAWA
RYBAK EUGENIUSZ
RZEŃNIK EUGENIUSZ
SAMOLEJ ZENON
SAWCZUK TADEUSZ
SIUDAK TEODORA
SKOCZYŁAS TADEUSZ
SKWARA BARBARA
SMALEC MARIAN
SOBSTYL IRENA
SOBSTYL ZYGMUNT
SOKOŁOWSKI ANDRZEJ S. MIECZYŚLAWA
SOKOŁOWSKA JADWIGA Z. ANDRZEJA
SOKOŁOWSKI KRZYSZTOF S. ANDRZEJA
SOLA JAN (OJCIEC MIROŚLAWA)
SOLA MIROŚLAW
SOLEK BRONISŁAW
SOLEK MARIA
STANIASZEK PIOTR
STAWECKI GRZEGORZ
STEC KRZYSZTOF
STERNIK ZBIGNIEW
STRUK FRANCISZEK

SUDZIK JERZY
SUŚEŁ KAZIMIERZ
SZAWARSKI KAZIMIERZ
SZEWCZYK JÓZEF
SZEWCZYK STANISŁAW
SZKOŁUT MARIA
SZKOŁUT STANISŁAW
SZŁĄŻAK ZBIGNIEW S. BRONISŁAWA
SZOLE ELŻBIETA
SZPONAR JAN
SZPOT JERZY
SZPOT MARIA
SZTOMBERSKA (ZARZEKA) ELŻBIETA
SZTOMBERSKI MAREK
ŚCIBIOR JAN
ŚCIBIOR RENATA
ŚCIBIOR ZBIGNIEW
ŚLIWA STANISŁAW
ŚMIGOWSKI KRZYSZTOF
ŚNITKA WŁADYSŁAW
ŚNITKA ŻONA?
ŚWIDERSKA BOŻENNA
ŚWIDERSKI LESZEK
TALAREK ROMUALD
TEODORUK FELIKS
TEODORUK JAN
ULANICKI TADEUSZ
WASZCZUK-LISTOWSKA ANNA
PROF. DR HAB. TERESA WAWRZYNOWICZ
WENCEL JAN
WERENYCIA TOMASZ
WĘS MARIUSZ
WIEJAK STANISŁAW
WIELKOŁIŃSKI STANISŁAW
WILHELM ELŻBIETA
WIŚNIEWSKI WOJCIECH
WITKOWSKI TADEUSZ S. JULIANA
WŁOSZEK JERZY
WOCIOR CELINA
WOCIOR STANISŁAW
WOŹNIAK STANISŁAW S. JÓZEFA
WROŃSKI JÓZEF
WUJEC ZBIGNIEW
WYMIATAŁ KAZIMIERZ
ZABOREK EUGENIUSZ S. MIECZYŚLAWA
ZABOREK MARIANNA C. MIECZYŚLAWA
ZAWADA FRANCISZEK
ZIELIŃSKI STANISŁAW
ZIMA TADEUSZ S. PAWŁA
ŻELAZOWSKI JÓZEF

Tekst do wystawy na podstawie książki
Leszka Pietrzaka „Świdnik. Miasto wolności”.
Zdjęcia z archiwum Portalu:
Świdnik na Kartaach Historii /www.
historia.swidnik.net

Projekt wystawy: Aneta Woźniak

ADAMCZYK HENRYK
ANTONIEWICZ EUGENIUSZ
ANTONIUK MARTA C. PIOTRA
BACHANEK KAZIMIERZ S. JÓZEFA
BACHUR ALEKSANDER
BARTKIEWICZ ZOFIA
BATALIA TADEUSZ
BAUMAN WIESŁAW
BEDLIŃSKA ANIELA C. PIOTRA
BIAŁY MARIAN
BIAŁY WACŁAW
BIAŁY ZBIGNIEW
BIELECKI STANISŁAW
BIENIAK EDWARD (???)
BINKIEWICZ MARIA (MARYLA)
BINKIEWICZ ZENON
BOCIAN-CZYŻ ANNA
BODYS EWA
BODYS STANISŁAW
BONDOS ALFRED
BONDOS ALINA
BONDOS SŁAWOMIR
BORYS ANDRZEJ
BOŻYK EUGENIUSZ
BRZozowski MAREK
BUCIOR BRONISŁAW
CHMIELEWSKI MARIAN
CHOLEWA ANTONII S. TADEUSZA
CHOMICKI SŁAWOMIR S. MARIANA
CIECHOMSKI KAZIMIERZ
CIECHOMSKI STEFAN S. ANTONIEGO
CIENIUCH RYSZARD S. EDWARDA
CISOWSKI ZBIGNIEW S. JANA
CZAJKA TADEUSZ
CZAJKOWSKI JERZY
CZAPLA KAZIMIERZ
CZARNECKA JADWIGA
DOMARADZKA DANUTA
DRELICH-ŻUCHOWICZ GENOWEFA
DROZD JADWIGA
DUDEK BARBARA
DUDEK JAN
DYBŹYŃSKI JANUSZ
DZIEDZIC MAGDALENA
DZIK JOLANTA
FERENC ANDRZEJ
FIGURSKI ALEKSANDER
FIJOLEK LESZEK
FRĄK PAWEŁ
GAJECKI DANIEL
GAJEWSKI STEFAN
GAJOSZ WŁADYSŁAW
GALAN STANISŁAW
GEMBAL EUGENIUSZ
GĘBAŁA ANDRZEJ
GIEDZIŃSKI EUGENIUSZ
GISZCZAK TOMASZ
GONTARZ BOGUMIŁA
GONTARZ HENRYK S. JANA
GOŚ EWA C. JANA
GOŚ KRZYSZTOF
GÓRKA BOGUMIŁA C. EDWARDA
GRABOWSKA-OLESZCZUK DOROTA
GRANICZKA LESZEK
GRZEGORCZYK ANTONII
GULANOWSKA
HACZEWSKI IRENEUSZ
IWANICKI WITOLD
JAKSON WALDEMAR
JANKOWSKI JERZY S. WIKTORA
JAROSZ ANASTAZJA C. MIECZYSŁAWA
JEZIERSKA-SZAŁACH ANNA
JURAK MARTA
JUSZCZYŃSKI ZYGFRYD

KACIUCZYK ANDRZEJ
KACZAN IRENA Ż. MIROŚLAWA
KACZAN MIROŚLAW
KALICKI MARIAN
KARCZMARCZYK BOLESŁAW
KARCZMARCZYK WALDEMAR
KARP ELŻBIETA
KARWOWSKI PIOTR S. FELIKSA
KARWOWSKI ZYGMUNT S. FELIKSA
KASPEREK TOMASZ
KASPERSKI TOMASZ S. HENRYKA
KASPRZAK ZBIGNIEW
KAŹMIERCZAK JAN
KĄKOL HENRYK
KĘPSKI JÓZEF
KIMAK IRENA
KIMAK RYSZARD
KISTER MARIAN
KISZCZAK JADWIGA
KISZCZAK MAŁGORZATA
KŁODA TADEUSZ
TADEUSZ KOGUT
KOMENDA JADWIGA C. IGNACEGO
KOMENDA KRZYSZTOF
KONDRAK JAN
KONDRAT KAZIMIERZ
KOPERDA CZESŁAW S. CZESŁAWA
KORNYLUK
KOSIDŁO JANUSZ
KOSOWSKI ANTONI
KOŚCIUK ANNA
KOŚCIUK EDWARD
KOŚĆ RYSZARD S. HENRYKA
KOT BOŻENNA (NOWE NAZW)
KUDELSKA BOŻENNA C. ADAMA
KOTULSKI JAN
KOWALIK TADEUSZ
KOWALSKI ANDRZEJ S. WACŁAWA
KOZAK ELŻBIETA C. HENRYKA GONTARZA
KOZŁOWSKA KUKIEŁKA IRENA
KRÓL MARIAN
KRZYŻANEK RYSZARD
KRZYŻANOWSKI JÓZEF
KRZYŻEWSKI JANUSZ
KUBINIEC STANISŁAW S. WŁADYSŁAWA
KUCHARZEWSKI STEFAN S. STEFANA
KUCZYŃSKI PIOTR S. STANISŁAWA
KUCZYŃSKI STANISŁAW
KUĆ RYSZARD
KUĆ WALENTYNA
KUKIEŁKA DZISŁAW
KULAWIAK MIECZYSŁAW S. JANA
KURSA ZBIGNIEW
KURYŁO HALINA
KUŚ WŁADYSŁAW
KWIATKOWSKA LUCYNA C. WACŁAWA
KWIECIŃSKA MARIA
KWIT JAN
LENKIEWICZ ANTONI
LEŚNIAK JAN
LEWCZUK STANISŁAW
LISTOWSKI CEZARY
LORENC DOROTA
LORENC MARIUSZ
LUTZ JADWIGA
LUTZ TERESA
ŁAKOMSKA ANNA
ŁASZKIEWICZ-PIERZCHAŁA BARBARA
ŁOBEJKO JAN
ŁUCZAK KRYSZYNA
ŁUCZAK SŁAWOMIR
ŁUCZYN JÓZEF
ŁUCZYN ZOFIA
ŁUCZYŃSKI STANISŁAW
ŁUPINA ZYGMUNT
MACIEJCZYK WITEK
MALARZ TADEUSZ I KRYSZYNA
MAŃKA ANDRZEJ S. ADOLFA
MAŃKA DARIUSZ S. ADOLFA

MARZEWSKI KRZYSZTOF
MATEJCZUK LUCYNA C. BOLESŁAWA
MATEJCZUK MAREK S. STANISŁAWA
MATEJCZUK STANISŁAW S. JANA
MATYJASZCZYK FREDK
MATYS MAREK
MAZUR TADEUSZ
MAZUREK JANUSZ
MAZUREK WŁODZIMIERZ
MIKOŁAJCZUK ZYGMUNT S. FRANCISZKA
MISZCZUK TERESA
MITRUS WIESŁAW
NAWROCKI PIOTR S. JANA
NEWŁACIL EWA
NIEDŹWIECKI JAN
NIEWCZAS ANDRZEJ
NIEZGODA CZESŁAW
NOWAK IRENA
NOWAK TERESA
OLESZCZUK JERZY S. STANISŁAWA
OLESZCZUK-RADEK JOLANTA
OLESEK ADAM S. STEFANA
ORZEŁ CZESŁAW S. STANISŁAWA
ORZEŁ WŁADYSŁAW B. CZESŁAWA
OSEK CZESŁAW S. JÓZEFA
PASEK RYSZARD FRANCISZEK S. FRANCISZKA
PAWŁOWSKI BOGDAN
PERZAK ANDRZEJ
PIĄTEK ROMAN S. LEONA
PIERZCHAŁA KAZIMIERZ
PIETRUSZEWSKI STANISŁAW
PIETRZAK ANDRZEJ
PIETRZYK BOŻENA
PIETRZYK BOŻENA C. ADAMA
PIWOWARSKA ZOFIA
PODPŁOŃSKI STANISŁAW
POPIEL LIDIA C. JANA
POPKIEWICZ EUGENIUSZ
PORTKA JÓZEF S. STANISŁAWA
POSTRACH HENRYK
PRAŻMO EDWARD
PROF. STANOWSKI ADAM
PUCZEK ZBIGNIEW
PYĆ STANISŁAW
PYDA RYSZARD
RADEK JANUSZ S. JANA
RADEK URSZULA C. WOJCIECHA
RADEK WŁODZIMIERZ S. JANUSZA
RADOMSKA BARBARA
RADOMSKI MIROŚLAW
RAK KAZIMIERZ
RAK KRZYSZTOF
REBETA JERZY
REJ MAREK
ROMANISZYN ZBIGNIEW
RUDNICKI ZENON S. JÓZEFA
RUDNIK ZBIGNIEW
RUMNIAK CZESŁAWA
RYBAK EUGENIUSZ
RZEŹNIK EUGENIUSZ
SAMOLEJ ZENON
SAWCZUK TADEUSZ
SIUDAK TEODORA
SKOCZYŁAS TADEUSZ
SKWARA BARBARA
SMALEC MARIAN
SOBSTYL IRENA
SOBSTYL ZYGMUNT
SOKOŁOWSKI ANDRZEJ S. MIECZYSŁAWA
SOKOŁOWSKA JADWIGA Ż. ANDRZEJA
SOKOŁOWSKI KRZYSZTOF S. ANDRZEJA
SOLA JAN (OJCIEC MIROŚLAWA)
SOLA MIROŚLAW
SOŁEK BRONISŁAW
SOŁEK MARIA
STANIASZEK PIOTR
STAWECKI GRZEGORZ
STEC KRZYSZTOF
STERNIK ZBIGNIEW
STRUK FRANCISZEK

SUDZIK JERZY
SUSEŁ KAZIMIERZ
SZAWARSKI KAZIMIERZ
SZEWCZYK JÓZEF
SZEWCZYK STANISŁAW
SZKOŁUT MARIA
SZKOŁUT STANISŁAW
SZŁĄZAK ZBIGNIEW S. BRONISŁAWA
SZOLE ELŻBIETA
SZPONAR JAN
SZPOT JERZY
SZPOT MARIA
SZTOMBERSKA (ZARZEKA) ELŻBIETA
SZTOMBERSKI MAREK
ŚCIBIOR JAN
ŚCIBIOR RENATA
ŚCIBIOR ZBIGNIEW
ŚLIWA STANISŁAW
ŚMIGOWSKI KRZYSZTOF
ŚNITKO WŁADYSŁAW
ŚNITKO CZESŁAWA
ŚWIDERSKA BOŻENA
ŚWIDERSKI LESZEK
TALAREK ROMUALD
TEODORUK FELIKS
TEODORUK JAN
ULANICKI TADEUSZ
WASZCZUK-LISTOWSKA ANNA
PROF. DR HAB. TERESA WAWRZYNOWICZ
WENCEL JAN
WERENYCIA TOMASZ
WĘS MARIUSZ
WIEJAK STANISŁAW
WIELKOŁIŃSKI STANISŁAW
WILHELM ELŻBIETA
WIŚNIEWSKI WOJCIECH
WITKOWSKI TADEUSZ S. JULIANA
WŁOSZEK JERZY
WOCIOR CELINA
WOCIOR STANISŁAW
WOŹNIAK STANISŁAW S. JÓZEFA
WROŃSKI JÓZEF
WUJEC ZBIGNIEW
WYMIATAŁ KAZIMIERZ
ZABOREK EUGENIUSZ S. MIECZYSŁAWA
ZABOREK MARIANNA C. MIECZYSŁAWA
ZAWADA FRANCISZEK
ZIELIŃSKI STANISŁAW
ZIMA TADEUSZ S. PAWŁA
ŻELAZOWSKI JÓZEF

Tekst do wystawy na podstawie książki
Leszka Pietrzaka „Świpnik. Miasto wolności”.
Zbjęcia z archiwum Portalu:
Świpnik na kartach historii /www.
historia.swipnik.net

Projekt wystawy: Aneta Woźniak

Świdnik - Miasto Wolności

BUDOWA

Miasta i zakładu

NARODZINY MIASTA I BUDOWA ZAKŁADU.

ŚWIDNIK TO MIASTO, KTÓRE NARODZIŁO SIĘ W CZASACH KOMUNISTYCZNEJ POLSKI. WSZYSTKO ZACZĘŁO SIĘ W KONCU LAT CZTERDZIESIYCH UBIEGŁEGO WIEKU, GDY RZĄDOWI PLANIŚCI ZACZĘLI ZASTANAWIAĆ SIĘ NAD TYM, JAK ZINDUSTRIALIZOWAĆ ROLNICZĄ I BARDZO UBOGĄ LUBELSZCZYZYNĘ.

TRZY CZYNNIKI - BLISKOSĆ KATAPEGO LOTNISKA, TRADYCYJNA LUBELSKA, STRATEGICZNA LINIA KOLEJOWA I PRZEDSIĘWZĘCIE PRZEDWOJENNEJ SZKOŁY PILOTÓW - WZIĘTE RAZEM POD UWAGĘ PODSUNĘŁY RZĄDOWYM PLANIŚCIOM MYŚL O TYM, ABY USTYPOWAĆ W TYM MIEJSCU NOWĄ FABRYKĘ, KTÓRA MOŻEŁY TEN POTENCJAŁ PRAKTYCZNIE WYKORZYSTAĆ. TAK WŁASNIE NARODZIŁ SIĘ POMYSŁ BUDOWY WYTWÓRNI SPRZĘTU KOMUNIKACYJNEGO W ŚWIDNIKU.

ŚWIDNIŃSKĄ FABRYKĘ FORMALNIE POWOŁANO DO ŻYCIA 1 STYCZNIA 1951 ROKU ZARZĄDZENIEM MINISTRA PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO.

BUDOWA SAMEJ FABRYKI ZACZĘŁA SIĘ JEDNAK DOPIERO WIOSNĄ 1951 ROKU, KIEDY W ŚWIDNIKU POJAWIŁY SIĘ DUŻE PAŃSTWOWE PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWLANE.

ROWNOLEGBIE ZACZĘŁO POWSTAWAĆ PIERWSZE OSIEDLE MIESZKANIOWE. ZDANĄ SOBIE BOWIEM SPRAWĘ Z TEGO, ŻE POSTAWIONE POPIERZAJĄCE BARAKI ROBOTNICZE SĄ JEDYNE TYMCZASOWYM ROZWIĄZANIEM I ZAWCZASU TRZEBA POMYSLEĆ O TYM, JAK ZAPEWNIĆ NALEŻYTE WARUNKI LOKALOWE ROBOTNIKOM PRZYSZŁEJ FABRYKI.

PIERWSZY ETAP ZAKŁADAŁ ODDANIE DO UŻYTKU 700 MIESZKAŃ.

PRACA I DACH NAD GŁOWĄ NIE BYŁY WSZYSTKIM, CZEGO ODCZEKIWALI ŚWIDNIŹANIE.

Świdnicki
LIPIEC 40

NARODZINY MIASTA I BUDOWA ZAKŁADU.

ŚWIDNIK TO MIASTO, KTÓRE NARODZIŁO SIĘ W CZASACH KOMUNISTYCZNEJ POLSKI. WSZYSTKO ZACZĘŁO SIĘ W KOŃCU LAT CZTERDZIESTYCH UBIEGŁEGO WIEKU, GDY RZĄDOWI PLANIŚCI ZACZĘLI ZASTANAWIAĆ SIĘ NAD TYM, JAK ZINDUSTRIALIZOWAĆ ROLNICZĄ I BARDZO UBOGĄ LUBELSZCZYNĘ. TRZY CZYNNIKI – BLISKOŚĆ MAJĄCEGO LOTNICZE TRADYCJE LUBLINA, STRATEGICZNA LINIA KOLEJOWA I PRZED W SZYSTKIM LOTNISKO PRZEDWOJENNEJ SZKOŁY PILOTÓW – WZIĘTE RAZEM POD UWAGĘ PODSUNĘŁY RZĄDOWYM PLANISTOM MYŚL O TYM, ABY USYTUOWAĆ W TYM MIEJSCU NOWĄ FABRYKĘ, KTÓRA MOGŁABY TEN POTENCJAŁ PRAKTYCZNIE WYKORZYSTAĆ. TAK WŁAŚNIE NARODZIŁ SIĘ POMYSŁ BUDOWY WYTWÓRNI SPRZĘTU KOMUNIKACYJNEGO W ŚWIDNIKU. ŚWIDNICKĄ FABRYKĘ FORMALNIE POWOŁANO DO ŻYCIA 1 STYCZNIA 1951 ROKU ZARZĄDZENIEM MINISTRA PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO, BUDOWA SAMEJ FABRYKI ZACZĘŁA SIĘ JEDNAK DOPIERO WIOSNĄ 1951 ROKU, KIEDY W ŚWIDNIKU POJAWIŁY SIĘ DUŻE PAŃSTWOWE PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWLANE. RÓWNOLEGLE ZACZĘŁO POWSTAWAĆ PIERWSZE OSIEDLE MIESZKANIOWE. ZDAWANO SOBIE BOWIEM SPRAWĘ Z TEGO, ŻE POSTAWIONE POSPIESZNIE BARAKI ROBOTNICZE SĄ JEDYNIE TYMCZASOWYM ROZWIĄZANIEM I ZAWCZASU TRZEBA POMYŚLEĆ O TYM, JAK ZAPEWNIĆ NALEŻYTE WARUNKI LOKALOWE ROBOTNIKOM PRZYSZŁEJ FABRYKI. PIERWSZY ETAP ZAKŁADAŁ ODDANIE DO UŻYTKU 700 MIESZKAŃ, PRACA I DACH NAD GŁOWĄ NIE BYŁY WSZYSTKIM, CZEGO OCZEKIWALI ŚWIDNICZANIE.

Świdnik - miasto wolności

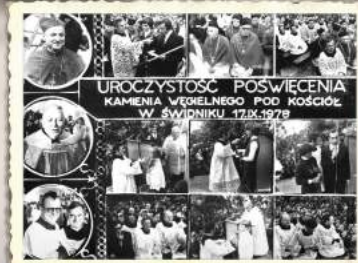
WALKA o KOŚCIÓŁ

Już i coś wyrosło z ziemi.

Chyba prawda, że trochę okregło

UROCZYSTOŚĆ POSWIECENIA
KAMENIA WĘGELNEGO POD KOŚCIÓŁ
W ŚWIDNIKU 17.IX.1979

MISJA KSIĘDZA JANA HRYNIEWICZA

ŚWIDNIK NIE MIAŁ BYĆ MIASTEM BEZ BOGA. TO OZNACZAŁO, ŻE NIE BYŁO TU KOŚCIOŁA, DO KTOREGO WIERNI MOGLIBY SIĘ UDAC W NIEZGODZIE. PIERWSZE STARANIA O TO, ABY ZMIENIĆ TĘ SYTUACJĘ, PODJĄŁ W 1957 R. KS. FRANCISZEK SYSA, KTÓRY POSTANOWIŁ KUPIĆ STODOLĘ W ŚWIDNIKU, ABY NASTĘPNIE ZAADAPTOWAĆ JĄ NA TYMPORAZNĄ KAPLICĘ.

MIESZKANCY ŚWIDNIKA ZACZĘLI CORAZ CZĘŚCIEJ PISAĆ PETYCJE DO WŁADZ RÓŻNEGO SZczeBLA, ABY ZPODZIŁY SIĘ WRESZCIE NA KOŚCIÓŁ W MIEŚCIE. PROŚBY TE RÓWNIEŻ NIE PRZYNIOSŁY OŻEKIWANEGO REZULTATU. KOMUNISTI BYLI PO PROSTU NIEUŚLICH I NIE CHcieli SIĘ NA TO ZGODZIĆ.

NONE STARANIA ZAINICJOWANE ZOSTAŁY Z CHWILĄ, GDY ADMINISTRATOREM PARAFII W KAZIMIERZOWIE ZOSTAŁ KS. JAN HRYNIEWICZ. PO LATACH STARAŁ, 29 SIERPNIA 1975 R. WOJEWODA LUBELSKI WYDAŁ WRESZCIE ZEZWOLENIE NA BUDOWĘ KOŚCIOŁA W ŚWIDNIKU.

W PIERWSZYM ETAPIE POSTANOWIŁO DREWNIANY BARAK, KTÓRY MIAŁ PEŁNIĆ FUNKCJĘ TYMPORAZOWEJ KAPLICY. PIERWSZA MSZA ŚW. ZOSTAŁA ODPRACOWANA 26 CZERWCA 1977 R., A SPRAWOWAŁ JĄ BISKUP LUBELSKI BOLESŁAW PYLAK W OBECNOŚCI PRAWIE 15 TYSIĘCY LUDZI.

KSIAŻE JAN HRYNIEWICZ, KTÓRY ZOSTAŁ PIERWSZYM PROBOSZCZEM ŚWIDNICKIEJ PARAFII POD WZWIĄZANIEM NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY MATKI KOŚCIOŁA, W SWOICH WSPOMNIENIACH ZAPISAŁ TAKIEN DZIEŃ ZNAMIENTNYMI SŁOWAMI: „MARZENIA I SNY STAŁY SIĘ RZECZYWISTOŚCIĄ, BOJ, DLA KTOREGO ZABRAŁO MIEJSCA W SOCJALISTYCZNYM MIEŚCIE, ZNALAZŁ TUTAJ SWÓJ TRON”.

Świdnicki
LIPIEC 1977

MISJA KSIĘDZA JANA HRYNIEWICZA.

ŚWIDNIK MIAŁ BYĆ MIASTEM „BEZ BOGA”. TO OZNACZAŁO, ŻE NIE BYŁO TU KOŚCIOŁA, DO KTÓREGO WIERNI MOGLIBY SIĘ UDAĆ W NIEDZIELĘ. PIERWSZE STARANIA O TO, ABY ZMIEŃCİŁ TĘ SYTUACJĘ, PODJĄŁ W 1957 R. KS. FRANCISZEK SYSA, KTÓRY POSTANOWIŁ KUPIĆ STODOLĘ W ŚWIDNIKU, ABY NASTĘPNIE ZAADAPTOWAĆ JĄ NA TYMCZASOWĄ KAPLICĘ.

MIESZKAŃCY ŚWIDNIKA ZACZĘLI CORAZ CZĘŚCIEJ PISAĆ PETYCJE DO WŁADZ RÓŻNEGO SZCZEBŁA, ABY ZGODZIŁY SIĘ WRESZCIE NA KOŚCIÓŁ W MIEŚCIE. PROŚBY TE RÓWNIEŻ NIE PRZYNOSIŁY OCZEKIWANEGO REZULTATU. KOMUNISTI BYLI PO PROSTU NIEUGIĘCI I NIE CHCIELI SIĘ NA TO ZGODZIĆ. NOWE STARANIA ZAINICJOWANE ZOSTAŁY Z CHWILĄ, GDY ADMINISTRATOREM PARAFII W KAZIMIERZÓWCE ZOSTAŁ KS. JAN HRYNIEWICZ. PO LATACH STARAŃ, 29 SIERPNIĄ 1975 R. WOJEWODA LUBELSKI WYDAŁ WRESZCIE ZEZWOLENIE NA BUDOWĘ KOŚCIOŁA W ŚWIDNIKU.

W PIERWSZYM ETAPIE POSTAWIONO DREWNIANY BARAK, KTÓRY MIAŁ PEŁNIĆ FUNKCJĘ TYMCZASOWEJ KAPLICY. PIERWSZA MSZA ŚW. ZOSTAŁA ODPRĄWIONĄ 26 CZERWCA 1977 R., A SPRAWOWAŁ JĄ BISKUP LUBELSKI BOLESŁAW PYŁAK W OBECNOŚCI PRAWIE 15 TYSIĘCY LUDZI.

KSIAĐZ JAN HRYNIEWICZ, KTÓRY ZOSTAŁ PIERWSZYM PROBOSZCZEM ŚWIDNICKIEJ PARAFII POD WEZWANIEM NAJŚWIĘTSZEJ MARIİ PANNY MATKI KOŚCIOŁA, W SWOICH WSPOMNIENIACH ZAPISAŁ TAMTEN DZIEŃ ZNAMIENNYMI SŁOWAMI: „MARZENIA I SNY STAŁY SIĘ RZECZYWISTOŚCIĄ. BÓG, DLA KTÓREGO ZABRAKŁO MIEJSCA W SOCJALISTYCZNYM MIEŚCIE, ZNALAZŁ TUTAJ SWÓJ TRON”.

Świdnik - Miasto Wolności

PROPAGANDA MASÓWKI PRL

PROPAGANDA REŻIMU

NADSZEDŁ GRUDZIEŃ 1970 R. KIEDY KOMUNISTYCZNE WŁADZE UŻYŁY BRONI PAŃNEJ WOBEC ROBOTNIKÓW STOCZNI GDANSKIEJ. PADŁY OFIARY ŚMIERTELNE. ROBOTNICY ŚWIDNICKIEJ WSKAZUJĄC NA WŁADZĘ ŚLEDZILI WYDARZENIA NASŁUCHUJĄC WIEJZORAMI W SWOICH DOMACH „WROGICH” ZACHODNICH ROZGŁOSNI.

WŁADZE W KRAJU PRZEJECHAŁA EKIPA EDWARDA GIERKA, NOWEGO I SEKRETARZA KOMITETU CENTRALNEGO PZPR. USŁOŃKAŁ ON ZA WSZELKĄ CENĘ USPOKOJÓW SYTUACJĘ POLITYCZNĄ. I W PEWNYM SENSIE KU SIĘ TO UDAŁO. SKIEROWANE PRZEZ NIEGO DO ROBOTNIKÓW HASŁO: „TOWARZYSZE, JAKY POMOŻEJCIE?”, BYŁO NA PEWNO SPRYTNYM ZABIEGIEM PROPAGANDOWYM. NAWET W ŚWIDNIKU ZNALEZLI SIĘ TACY, KTÓRZY UWIERZYLI W SŁOWA GIERKA I ARTYKUŁOWANE PRZEZ NIEGO ZAMIERZENIA. ZNACZNIE WIĘCEJ BYŁO JEDNAK TYCH, KTÓRZY Z REZERWĄ ODNOSILI SIĘ DO SŁÓW PIERWSZEGO SEKRETARZA KC PZPR.

JEGO RZĄDY OD POCZĄTKU NAZNACZONE ZOSTAŁY NACHALNĄ PROPAGANDĄ SUKCESU. NAJWAŻNIEJSZYM JEJ HASŁEM BYŁO DOKONANIE WIELKIEGO SKOKU I ZBUDOWANIE DRUGIEJ POLSKI. JEDNAK ZA GIERKOWSKĄ PROPAGANDĄ SUKCESU, KTÓRĄ „KUPIŁA” POZATOKOWO SPORA CZĘŚĆ POLAKÓW, NIE STAŁ ŻADEN PROGRAM GOSPODARCZY Z PRAWDZIWEGO ZDARZENIA. NIC DZIWIWEGO, ŻE JUŻ PO PARU LATACH POLITYKA TA DOPROWADZIŁA DO ZAŁĘGANIA GOSPODARKI.

ŚWIDNICKI
LIPIEC 20

Świdnik - miasto wolności

PROPAGANDA MASÓWKI PRL

PROPAGANDA REŻIMU

NADSZEDŁ GRUDZIEŃ 1970 R., KIEDY KOMUNISTYCZNE WŁADZE UŻYŁY BRONI PALNEJ WOBEC ROBOTNIKÓW STOCZNI GDAŃSKIEJ. PADŁY OFIARY ŚMIERTELNE. ROBOTNICY ŚWIDNICKIEJ WSKAZ UWAGĄ ŚLEDZILI WYDARZENIA NASŁUCHUJĄC WIECZORAMI W SWOICH DOMACH „WROGICH” ZACHODNICH ROZGŁOŚNI.

WŁADZĘ W KRAJU PRZEJĘŁA EKIPA EDWARDA GIERKA, NOWEGO I SEKRETARZA KOMITETU CENTRALNEGO PZPR. USIŁOWAŁ ON ZA WSZELKĄ CENĘ USPOKOIĆ SYTUACJĘ POLITYCZNĄ. I W PEWNYM SENSIE MU SIĘ TO UDAŁO. SKIEROWANE PRZEZ NIEGO DO ROBOTNIKÓW HASŁO: „TOWARZYSZE, JAK? POMOŻECIE?”. BYŁO NA PEWNO SPRYTNYM ZABIEGIEM PROPAGANDOWYM NAWET W ŚWIDNIKU ZNALEŻLI SIĘ TACY, KTÓRZY UWIERZYLI W SŁOWA GIERKA I ARTYKUŁOWANE PRZEZ NIEGO ZAMIERZENIA. ZNACZNIE WIĘCEJ BYŁO JEDNAK TYCH, KTÓRZY Z REZERWĄ ODNOSILI SIĘ DO SŁÓW PIERWSZEGO SEKRETARZA KC PZPR.

JEGO RZĄDY OD POCZĄTKU NAZNACZONE ZOSTAŁY NACHALNĄ PROPAGANDĄ SUKCESU. NAJWAŻNIEJSZYM JEJ HASŁEM BYŁO DOKONANIE „WIELKIEGO SKOKU” I „ZBUDOWANIE DRUGIEJ POLSKI”. JEDNAK ZA GIERKOWSKĄ PROPAGANDĄ SUKCESU, KTÓRĄ „KUPIŁA” POCZĄTKOWO SPORA CZĘŚĆ POLAKÓW, NIE STAŁ ŻADEN PROGRAM GOSPODARCZY Z PRAWDZIWEGO ZDARZENIA.

NIC DZIWNEGO, ŻE JUŻ PO PARU LATACH POLITYKA TA DOPROWADZIŁA DO ZAŁAMANIA GOSPODARKI.

STRAJK 8-11 VII 1980r.

LIPPOWY STRAJK W ŚWIDNICKIEJ WSK OKAZAŁ SIĘ W LIPCU 1980 R. NAJWZNIĘSIJĄ NA LUBELSKOZYSZYNIE TO ON BOWIEM URUCHOMIŁ KOLEJNIE, JAKIE PRZECIWCZYŁ SIĘ PRZECI DĄŻY RUCHOMI, ALE WYJAŁKOWOŚĆ ŚWIDNIKA NIE WYNIKA TYLKO Z TEGO, ŻE BYŁ ON PIERWSZY. STRAJK PROMOWANO TAKI ZUPELNIE NOWA METODA, KTÓREJ ROBOTNICZY W KOKUNISTYCZNEJ POLSCE NIGDY WZDROŻYŁ NIE STOSOWALI.

ROBOTNICZY ŚWIDNICKIEJ WSK BYLI NIEWIAKO PIONIERAMI, WYPRAĆCUJĄC NIEZNANA WOBECNIEJ MENDEK PROTESTU, KORYGOWALI JĄ W MIARĘ POSTĘPU ZDARZENI I NA BAZIE BIEŻĄCYCH DOŚWIADEK, CO ISTOTNE, PODDAŁI JEDNAK W SWOIM ZAKŁADACH PRACY, ZADBAŁI O PORZĄDEK NA JEJÓ TERENIE, ABY NIE DAĆ WŁAŚCIŁ ZADNEGO POWODU DO INTERWENCJI STWORZYLI KOMITET STRAJKOWY, POROZUMIENIE NAZWANY KOMITETEM POROZUMIENIA, WYSUPELI NA PISKIE POSTULATY POD ADRESK WŁADZ NASTĘPNIE ZACZĘLI DOMAGAĆ SIĘ ROZUMOW W SPRAWIE ICH REALIZACJI, I STARALI SIĘ NIE ULEĆ PREMI SWOICH OJCENIOW POJĘCIE, W ICH TRAKCIE OKAZYWALI TWARDOŚĆ I PIERWSZE W TAKTYM OKRESIE - PISANIE POROZUMIENI PO DRUGIM STRONIE STOWU, FINALEM BYŁO - PIERWSZE WAZNE BYŁO RÓWNIEŻ TO, ŻE W PODPISANEJ DOTYKAJĄCE SPŁENIENIA WYNUJENIYCH ZADAŃ, NIEZAIERKIE WAZNE BYŁO RÓWNIEŻ TO, ŻE W PODPISANEJ PRZEBIEGIE STRONY UWOMIE ZNALAZŁY SIĘ GWARANCJE, ŻE UCZESTNICZY STRAJKU NIE ZOSTANĄ PODDANI REPREZESJI, CO WSZYSTKO ROBOTNICZY OSIAGNĘLI SAMI, DZIĘKI SWOJEM ODWAŻE, MADROŚCI I ROZPOHROBNOŚCI. PO LATACH ZOSTA BARCIEKOWIEZ SKONSTATOWAŁA ŻO W TEN SPOSÓB - NIE KIELIŁBY ZA SOBĄ ZADANYCH DORADCOW, ANI EKONOMICYSTÓWANI PRACOWNIKÓW, JEDYNE CO NAM PRZYSWIEŻAŁO TO ROBOTNICZA MADROŚĆ, JEJ SIŁOWA ODDAJA ISTOTNE SUKCESU ROBOTNICÓW PODLUBELSKIEJ FABRYKI I W LIPCU 1980 R. WOLĄY Z NIEBO SKORZYSTAĆ TAKIE INNE ZAKŁADY PRACY, IDĄC PRZEDZIARĄ PRZECI ŚWIDNIK DROGĄ.

STRAJK 8-11. VII. 1980R.

LIPCOWY STRAJK W ŚWIDNICKIEJ WSK OKAZAŁ SIĘ W LIPCU 1980 R. NAJWAŻNIEJSZY NA LUBELSZCZYŹNIE. TO ON BOWIEM URUCHOMIŁ KOLEJNE, JAKIE PRZETOCZYŁY SIĘ PRZECZ CAŁY REGION. ALE WYJĄTKOWOŚĆ ŚWIDNIKA NIE WYNIKA TYLKO Z TEGO, ŻE BYŁ ON PIERWSZY STRAJK PROWADZONO TAM ZUPEŁNIE NOWĄ METODĄ, KTÓREJ ROBOTNICZY W KOMUNISTYCZNEJ POLSCE NIGDY WCZEŚNIEJ NIE STOSOWALI.

ROBOTNICZY ŚWIDNICKIEJ WSK BYLI WIĘC NIEJAKO PIONIERAMI, WYPRACOWUJĄC NIEZNANĄ WCZEŚNIEJ METODĘ PROTESTU. KORYGOWALI JĄ W MIARĘ POSTĘPU ZDARZEŃ I NA BAZIE BIEŻĄCYCH DOŚWIADCZEŃ. CO ISTOTNE, POZOSTALI JEDNAK W SWOIM ZAKŁADZIE PRACY. ZADBALI O PORZĄDEK NA JEGO TERENIE, ABY NIE DAĆ WŁADZOM ŻADNEGO POWODU DO INTERWENCJI. STWORZYLI KOMITET STRAJKOWY, FORMALNIE NAZWANY KOMITETEM POSTOJOWYM. WYSUNĘLI NA PIŚMIE POSTULATY POD ADRESEM WŁADZ. NASTĘPNIE ZACZĘLI DOMAGAĆ SIĘ ROZMÓW W SPRAWIE ICH REALIZACJI. W KOŃCU DOPROWADZILI DO TEGO, ŻE NEGOCJACJE PODJĘTO. W ICH TRAKCIE OKAZYWALI TWARDOŚĆ I STARALI SIĘ NIE ULEC PRESJI SWOICH Oponentów po drugiej stronie stołu. Finałem było – PIERWSZE W TAMTYM OKRESIE - PISEMNE POROZUMIENIE DOTYCZĄCE SPEŁNIENIA WYSUNIĘTYCH ŻĄDAŃ. NIEZMIERNIE WAŻNE BYŁO RÓWNIEŻ TO, ŻE W PODPISANEJ PRZEZ OBIE STRONY UMOWIE ZNALAZŁY SIĘ GWARANCJE, ŻE UCZESTNICY STRAJKU NIE ZOSTANĄ PODDANI REPRESJOM. TO WSZYSTKO ROBOTNICZY OSIĄGNĘLI SAMI, DZIĘKI SWOJEJ ODWADZE, MĄDROŚCI I ROZTROPNOŚCI. PO LATACH ZOFIA BARTKIEWICZ SKONSTATOWAŁA TO W TEN SPOSÓB: „NIE MIELIŚMY ZA SOBĄ ŻADNYCH DORADCÓW, ANI EKONOMISTÓW, ANI PRAWNIKÓW. JEDYNE CO NAM PRZYŚWIECAŁO TO ROBOTNICZA MĄDROŚĆ”.

MOGŁY Z NIEGO SKORZYSTAĆ TAKŻE INNE ZAKŁADY PRACY, IDĄC PRZETARTĄ PRZECZ ŚWIDNIK DROGĄ.

Świdnik - Miasto Wolności

CZAS SOLIDARNOŚCI

POWSTANIE SOLIDARNOŚCI

WE WRZESNIU 1980. W WYNIKU GŁOSOWANIA ZAPADŁA DECYZJA O POWOŁANIU NIEZALEŻNEGO SAMORZĄDNEGO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO ONSZZ SOLIDARNOŚĆ. BO POD TAKĄ NAJWIĘKSZĄ OFICJALNĄ NAZWĄ MIAŁY DZIAŁAĆ NUNE ZWIĄZKI ZAWODOWE. OSTATECZNIE SĄD NAJWIĘKSZY ZARĘBIESTROWAŁ NSZZ SOLIDARNOŚĆ. 10 LISTOPADA 1980 R. KU RADOŚCI TYSIĄCY POLSKICH ROBOTNIKÓW, TAKŻE TYCH W ŚWIDNIKU. ŚWIDNIKA SOLIDARNOŚĆ JAKO JEDNĄ Z PIERWSZYCH STWORZYŁA SWOJE INFORMACYJNE ZAPLECZE. JUŻ 5 LISTOPADA 1980 ROKU UKAZAŁ SIĘ PIERWSZY NUMER PISMA ZWIĄZKOWEGO. ORGAN PRACOWO SOLIDARNOŚĆ ZAKŁADOWEJ KOMISJI ZWIĄZKOWEJ WSK ŚWIDNIK. POZNIJ ZMIENIŁO NAZWĘ NA BIULETYN ZWIĄZKOWY SOLIDARNOŚĆ ZAKŁADOWEJ KOMISJI ZWIĄZKOWEJ PZL - WSK ŚWIDNIK. BY STAĆ SIĘ POCISKIEM ZWIĄZKOWYM GŁÓW ZAKŁADOWEJ KOMISJI ZWIĄZKOWEJ PZL - WSK ŚWIDNIK. INICJATOREM JEGO POWSTANIA I REDAKTOREM NAJWIĘKSZY BYŁ ALFRED BONDOS I JEDNĄ WSPÓŁPRACOWNICZĄ Z UWAGĄ CZYTALI NIE TYLKO ZWIĄZKOWCY, ALE WSZYSCY MIESZKAŃCY ŚWIDNIKA. BONDOS I JEDNĄ WSPÓŁPRACOWNICZĄ BYLI RÓWNIEŻ CIPOWIEDZIALNI ZA PRZYGOTOWANIE AUDYTU ZWIĄZKOWYCH, KTÓRE BYŁY ENIGMATYCZNE W ZAKŁADOWYCH RADIOWOŚCI. NAJWIĘKSZY WYDARZENIE KWIEŚNIA BYŁA PIERWSZA TURA OBRAD I WALNEGO ZEBRANIA DELEGATÓW ONSZZ SOLIDARNOŚĆ REGIONU ŚRODKOWO-WSCHODNIEGO, KTÓRA ODBYŁA SIĘ W HALLI AVIT 25 I 26 LUBELSKO (WZDŁOŻNIE NSZZ SOLIDARNOŚĆ REGIONU ŚRODKOWO-WSCHODNIEGO). W HALLI AVIT 25 I 26 KWIEŚNIA DLA ŚWIDNIKICH ZWIĄZKOWCÓW, KTÓRZY Wzięli NA SIEBIE GŁÓWNY CIĘŻAR ORGANIZACJI, BYŁO TO POTRZEBNE PRZEDSIĘWZIĘCIE. WYDARZENIE OBSERWOWANE BYŁO Z UWAGĄ NIE TYLKO PRZECZ PRZEDSTAWICIELI ŚRODKOWO-WSCHODNIEGO. WYDARZENIE OBSERWOWANE BYŁO Z UWAGĄ NIE TYLKO PRZECZ PRZEDSTAWICIELI KOMUNISTYCZNYCH WŁADZ, ALE TAKŻE ZACHODNIE MEDIA, KTÓRE LICZNIE PRZYSŁAŁY DO ŚWIDNIKA OLIM. EKIPY TELEWIZYJNE AMERYKAŃSKICH STACJI ABC I NBC. WÓWZES WÓWZES DYSKUSJE POKAZYWAŁY WIELKĄ SIŁĘ REGIONALNEJ SOLIDARNOŚCI, KTÓREJ WSK BYŁA PRAWO WYKONANIE CIERPIEĆ W CZERWCU 1981 R. LUBELSKOZYŃCZYNIE ODWIEDZIŁ LECH WAŁĘSA.

Świdnicki
LIPIEC 20

W SK ŚWIDNIK

POWSTANIE SOLIDARNOŚCI

WE WRZEŚNIU 1980, W WYNIKU GŁOSOWANIA ZAPADŁA DECYZJA O POWOŁANIU NIEZALEŻNEGO SAMORZĄDNEGO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO (NSZZ) „SOLIDARNOŚĆ”, BO POD TAKĄ WŁAŚNIE OFICJALNĄ NAZWĄ MIAŁY DZIAŁAĆ NOWE ZWIĄZKI ZAWODOWE. OSTATECZNIE SĄD NAJWYŻSZY ZAREJESTROWAŁ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”. 10 LISTOPADA 1980 R., KU RADOŚCI TYSIĘCY POLSKICH ROBOTNIKÓW, TAKŻE TYCH W ŚWIDNIKU. ŚWIDNICKA „SOLIDARNOŚĆ” JAKO JEDNA Z PIERWSZYCH STWORZYŁA SVOJE INFORMACYJNE ZAPLECZE. JUŻ 5 LISTOPADA 1980 ROKU UKAZAŁ SIĘ PIERWSZY NUMER „PISMA ZWIĄZKOWEGO”, ORGANU PRASOWEGO ŚWIDNICKIEJ „S”, KTÓRE TRZY MIESIĄCE PÓŹNIEJ ZMIENIŁO NAZWĘ NA „BIULETYN ZWIĄZKOWY”. INICJATOREM JEGO POWSTANIA I REDAKTOREM NACZELNYM BYŁ ALFRED BONDOS, KTÓRY ROBIŁ WIELE, ABY BIULETYN Z UWAGĄ CZYTALI NIE TYLKO ZWIĄZKOWCY, ALE WSZYSCY MIESZKAŃCY ŚWIDNIKA. BONDOS I JEGO WSPÓŁPRACOWNICY BYLI RÓWNIEŻ ODPOWIEDZIALNI ZA PRZYGOTOWANIE AUDYCJI ZWIĄZKOWYCH, KTÓRE BYŁY EMITOWANE W ZAKŁADOWYM RADIOWĘŻLE.

NAJWAŻNIEJSZYM WYDARZENIEM KWIETNIA BYŁA PIERWSZA TURA OBRAD I WALNEGO ZEBRANIA DELEGATÓW (WZD) NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” REGIONU ŚRODKOWO-WSCHODNIEGO, KTÓRA ODBYŁA SIĘ W HALI „AVII” 25 I 26 KWIETNIA. DLA ŚWIDNICKICH ZWIĄZKOWCÓW, KTÓRZY WZIĘLI NA SIEBIE GŁÓWNY CIĘŻAR ORGANIZACJI, BYŁO TO POTĘŻNE PRZEDSIĘWZIĘCIE. W DWUDNIOWYCH OBRADACH UDZIAŁ WZIĘŁO AŻ 544 DELEGATÓW Z CAŁEGO REGIONU ŚRODKOWO-WSCHODNIEGO. WYDARZENIE OBSERWOWANE BYŁO Z UWAGĄ NIE TYLKO PRZEZ PRZEDSTAWICIELI KOMUNISTYCZNYCH WŁADZ, ALE TAKŻE ZACHODNIE MEDIA, KTÓRE LICZNIE PRZYBYŁY DO ŚWIDNIKA (M.IN. EKIPY TELEWIZYJNE AMERYKAŃSKICH STACJI ABC I NBC). TOCZONE WÓWCZAS DYSKUSJE POKAZAŁY WIELKĄ SIŁĘ REGIONALNEJ „SOLIDARNOŚCI”, KTÓREJ WSK BYŁA PRAWDZIWYM OKRĘTEM FLAGOWYM. W CZERWCU 1981 R., LUBELSZCZYNĘ ODWIEDZIŁ LECH WAŁĘSA.

Świdnik - Miasto Wolności

STAN WOJENNY

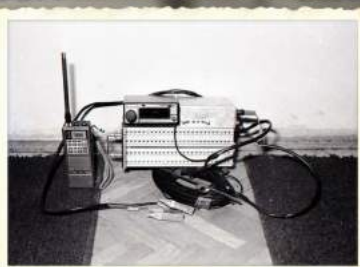
13 XII 1981

UWAGA!!

WSZYSCY PRACOWNICY
STAJĄ SIĘ OD ZARAZ
DO PRACY

ZAKŁADACH

CHRZEST DZWOŃ
"WOLNOŚCI"

WROKI STANU WOJENNEGO

PLAN WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO, BYŁ PRZYGOTOWANY JUŻ W PAŹDZIERNIKU 1981 ROKU. OSTATECZNA DECYZJA O JEJEGO WDRUGNIENIU ZAPADŁA JEDNAK DOPIERO RANKIEM 12 GRUDNIA. TAKIE DZIAŁANIA KŁADŁY MIEJSZE RÓWNIEŻ W ŚWIDNIKU. WŚRÓD ARRESTOWANYCH DZIAŁACZY ŚWIDNICKIEJ SOLIDARNOŚCI ZNALEZLI SIĘ M.IN. PRZEWODNICZĄCY KOMISJI ZAKŁADOWEJ WSK ZBIGNIEW PASZEK, JEJEGO ZASTĘPCZYNI ZOFIA BARTKIEWICZ, ANTONI GRZEGORCZYK ORAZ RYSZARD KUĆ, KTÓRY PEŁNIŁ WÓWZGAS FUNKCJE ZASTĘPCY PRZEWODNICZĄCEGO ZARZĄDU RELICJON DŚ. ORGANIZACYJNYCH.

JEDNAK NIE WSZYSCY ŚWIDNICKI DZIAŁACZE, KTÓRYCH NAZWISKA ZNALAZŁY SIĘ NA LISTACH INTERNOWANYCH, WPADLI W REPE SIĘ WPROWADZAJĄCYCH STAN WOJENNY. TAK BYŁO M.IN. W PRZYPADKU REDAKTORA ZWIĄZKOWEGO BRATA ALFIEDA BONDOSA ORAZ ANDRZEJA SOKOŁOWSKIEGO, ZASTĘPCY PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI ZAKŁADOWEJ SOLIDARNOŚCI W WSK, KTÓRYCH UDALO SIĘ UJEB.

PIERWSI DZIAŁACZE SOLIDARNOŚCI POJAWILI SIĘ NA TERENIE WSK OKOŁO GODZ. 3 W NOCY. JAKIŚ CZAS POTEM ODBYŁO SIĘ ZEBRANIE ORGANIZACYJNE. W JEJEGO TRAKCIE ZAPADŁA DECYZJA O URUCHOMIENIU PRZYGOTOWAN DO STRAJKU OKUPACYJNEGO W FABRYCE. W CIĄGU NASTĘPNYCH GODZIN PRZYBYLI KOLEJNI PRACOWNICY WYTWORNI I RANKIEM 13 GRUDNIA BYŁO JUŻ ICH PRAWIE TYSIĄC. WŚRÓD NICH BYŁ DYREKTOR JAN CZOJAŁA. TO WŁASNIE WTEDY ODBYŁ SIĘ WIEŚ. W TRAKCIE KTÓREGO POWOLANO KONTAKT STRAJKOWY. KOMITET STRAJKOWY PRZEJĄŁ KONTROLĘ NAD CAŁĄ ZAKŁADEM. STWORZYŁ SŁUŻBĘ PORZĄDKOWĄ I NAKAZAŁ PRACOWNIKOM ZABYTKADOWANIE BRAM WJAZDOWYCH PRZY POMOCY SAMOCHODÓW OBRZAROWYCH. SPYCHACZY, WÓZKÓW AKUMULATOROWYCH I INNEGO SPRZĘTU. NA DACHACH POSZCZEGÓLNYCH BUDYNKÓW ŚWIDNICKIEJ WYTWORNI UMIESZCZONO OBSERWATORÓW Z KROKOPALÓWKAMI, KTÓRCZY KIELI OBSERWOWAĆ OKOLICE. CHODZIŁO PRZED E WSZYSTKIM O PRZEKAZYWANIE INFORMACJI O ZBLIZAJĄCYCH SIĘ SIŁACH WOJSKA I MILICJI. Z KOLEI PRZED BRAMĄ GŁÓWNA UMIESZCZONO KILKA KOLUMNIE JEDNOSTKOWYCH O DUŻEJ MOCY. ZA ICH POMOCĄ NIEZWANO MIESZKAŃCÓW ŚWIDNIE DO PRZYŁĄCZENIA SIĘ DO STRAJKUJĄCEJ ZAMOGLI. NAPIĘCIE ROSŁO Z GODZINY NA GODZINĘ. W POŁUDNIE NA PRZYŁĄCZAJĄCYM LOTNISKU WYLĄDOWAŁY WOJSKOWE ŚMIGŁOWCE I PRZYBYŁ POWOLANY PRZEZ WŁADZE KOMISARZ WOJSKOWY W WSK. OBWIEŚCIŁ ON PRZEDSTAWICIELÓW KOMITETU STRAJKOWEGO DECYZJĘ O MILITARYZACJI FABRYKI I KONIECZNOŚCI JEJ ZABEZPIECZENIA. PRZEZ SIŁY PORZĄDKOWE. GRUDNIOWY STRAJK W ŚWIDNICKIEJ WYTWORNIŁ W OPINII WIELU HISTORYKÓW BYŁ JEDNYM Z NAJLEPIEJ ZORGANIZOWANYCH SPOŚRÓD WSZYSTKICH ODBYWAJĄCYCH SIĘ W KRAJU W PIERWSZYCH DNIAH STANU WOJENNEGO. WŁADZE MUSIAŁY TEŻ UŻYĆ ZNAJACZNIE WIĘKSZYCH SIŁ DO JEJEGO SPACYFIKOWANIA.

Świdnicki
LUDZIE

MROKI STANU WOJENNEGO

PLAN WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO, BYŁ PRZYGOTOWANY JUŻ W PAŹDZIERNIKU 1981 ROKU. OSTATECZNA DECYZJA O JEGO WDROŻENIU ZAPADŁA JEDNAK DOPIERO RANKIEM 12 GRUDNIA. TAKIE DZIAŁANIA MIAŁY MIEJSCE RÓWNIEŻ W ŚWIDNIKU. WŚRÓD ARESZTOWANYCH DZIAŁACZY ŚWIDNICKIEJ „SOLIDARNOŚCI” ZNALEŻLI SIĘ M.IN. PRZEWODNICZĄCY KOMISJI ZAKŁADOWEJ WSK ZBIGNIEW PUCZEK, JEGO ZASTĘPCZYNI ZOFIA BARTKIEWICZ, ANTONI GRZEGORCZYK ORAZ RYSZARD KUĆ, KTÓRY PEŁNIŁ WÓWCZAS FUNKCJĘ ZASTĘPCY PRZEWODNICZĄCEGO ZARZĄDU REGIONU DS. ORGANIZACYJNYCH.

PIERWSI DZIAŁACZE „SOLIDARNOŚCI” POJAWILI SIĘ NA TERENIE WSK OKOŁO GODZ. 3 W NOCY. JAKIŚ CZAS POTEM ODBYŁO SIĘ ZEBRANIE ORGANIZACYJNE. W JEGO TRAKCIE ZAPADŁA DECYZJA O URUCHOMIENIU PRZYGOTOWAŃ DO STRAJKU OKUPACYJNEGO W FABRYCE. W CIĄGU NASTĘPNYCH GODZIN PRZYBYWALI KOLEJNI PRACOWNICY WYTWÓRNI I RANKIEM 13 GRUDNIA BYŁO JUŻ ICH PRAWIE TYSIĄC. WŚRÓD NICH BYŁ DYREKTOR JAN CZOGAŁA. TO WŁAŚNIE WTEDY ODBYŁ SIĘ WIEC, W TRAKCIE KTÓREGO POWOŁANO KOMITET STRAJKOWY. KOMITET STRAJKOWY PRZEJĄŁ KONTROLĘ NAD CAŁYM ZAKŁADEM. STWORZYŁ SŁUŻBĘ PORZĄDKOWĄ I NAKAZAŁ PRACOWNIKOM ZABARYKADOWANIE BRAM WJAZDOWYCH PRZY POMOCY SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH, SPYCHACZY, WÓZKÓW AKUMULATOROWYCH I INNEGO SPRZĘTU. NA DACHACH POSZCZEGÓLNYCH BUDYNKÓW ŚWIDNICKIEJ WYTWÓRNI UMIESZCZONO OBSERWATORÓW Z KRÓTKOFALÓWKAMI, KTÓRZY MIELI OBSERWOWAĆ OKOLICĘ. CHODZIŁO PRZEDÉ WSZYSTKIM O PRZEKAZYWANIE INFORMACJI O ZBLIŻAJĄCYCH SIĘ SIŁACH WOJSKA I MILICJI. Z KOLEI PRZED BRAMĄ GŁÓWNĄ UMIESZCZONO KILKA KOLUMN GŁOŚNIKOWYCH O DUŻEJ MOCY. ZA ICH POMOCĄ WEZWANO MIESZKAŃCÓW ŚWIDNIK DO PRZYŁĄCZENIA SIĘ DO STRAJKUJĄCEJ ZAŁOGI. NAPIĘCIE ROSŁO Z GODZINY NA GODZINĘ. W POŁUDNIE NA PRYZAKŁADOWYM LOTNISKU WYLĄDOWAŁY WOJSKOWE ŚMIGŁOWCE I PRZYBYŁ POWOŁANY PRZEDÉ WSZYSTKIM O PRZEKAZYWANIE „ZABEZPIECZENIA” PRZEDSTAWICIELOM KOMITETU STRAJKOWEGO DECYZJĘ O MILITARYZACJI FABRYKI I KONIECZNOŚCI JEJ HISTORYKÓW BYŁ JEDNYM Z NAJLEPIEJ ZORGANIZOWANYCH SPOŚRÓD WSZYSTKICH ODBYWAJĄCYCH SIĘ W KRAJU W PIERWSZYCH DNIACH STANU WOJENNEGO. WŁADZE MUSIAŁY TEŻ UŻYĆ ZNACZNIE WIĘKSZYCH SIŁ DO JEGO SPACYFIKOWANIA.

SOLIDARNOŚĆ

[illegible]

Świdnicki
Lipiec
w opracowaniach
historycznych

SOLIDARNOSĆ WYCHODZI Z PODZIEMIA

W 1983 ROKU ŚWIADNIKA SOLIDARNOSĆ POWOLI WYCHODZIŁA Z PODZIEMIA, DZIAŁAJĄC PORAZ BARDZIEJ LEGALNIE. ALE DOPiero POROZUMIENIE OKRĄGAJĄCE STĘPIŁO POZWOLIŁO NA RADYKAŁNA ZMIANA TREŚCI STATU RZECZY. MOŻLIWE STAŁO SIĘ BOWIEM PONOWNIE ZAREGISTROWANIE SOLIDARNOSĆ, CO FORMALNIE NASTĄPIŁO 7 KWIETNIA 1989 ROKU. DOPiero WYBÓR ZNAJĄCE KOGO DZIAŁAŁ W PEŁNI LEGALNIE NA TERENIE CAŁEGO KRAJU. W ŚWIADNIKU ZAMIAWAŁ NA WÓDZĄ KOLEKTYW OBYWATELSKI (KO SOLIDARNOSĆ), KTÓRY KILKIE BYŁ LOKALNA AGENDA CENTRALI, MAJĄCA POKIEROWAĆ KAMPANIĄ WYBORCZĄ, PRZED CZERWNIOWYMI WYBORAMI DO SEJMU I SENATU. ZŁOŻENIE Z POROZUMIENIEM OKRĄGAJĄCE STĘPIŁO WYBÓR MIŁOŚCI SIŁ ONE OBYDŹ W DWOCH TURACH - 4 I 18 CZERWCA 1989 ROKU. PRZEWODNICZĄCYM ŚWIADNIKOWICZU KO ZOSTAŁ ANDRZEJ SOŁOŹKOWSKI, A W PRZEDSIĘDZIU ZNALEZILI SIĘ M. IN. ANDRZEJ BORYS, KRYSZYNA JAKUBOWSKA, JAN KONRAD, HENRYK LEWONUK, JEŻYŻY LIŚCOWSKI, DARIUSZ MARŁA, STANISŁAW SKRUK I ELŻBIETA WILHELM. SWOISTYM KOMITETEM PODZIEMNEGO OKRĘSU STALI SIĘ PIERWSZE JAWNE WYBORY KOMITET ZAKŁADOWE SOLIDARNOSĆI W WSK, W WYNIKU KTÓRYCH SZEFEM ZOSTAŁ MARIAN KRÓL.

[illegible]

SOLIDARNOŚĆ WYCHODZI Z PODZIEMIA

W 1988 ROKU ŚWIDNICKA „SOLIDARNOŚĆ” POWOLI WYCHODZIŁA Z PODZIEMIA, DZIAŁAJĄC CORAZ BARDZIEJ LEGALNIE. ALE DOPIERO POROZUMIENIE OKRĄGŁEGO STOŁU POZWOLIŁO NA RADYKALNĄ ZMIANĘ TEGO STANU RZECZY. MOŻLIWE STAŁO SIĘ BOWIEM PONOWNE ZAREJESTROWANIE „SOLIDARNOŚCI”, CO FORMALNIE NASTĄPIŁO 7 KWIETNIA 1989 ROKU. DOPIERO WTEDY ZWIĄZEK MÓGŁ DZIAŁAĆ W PEŁNI LEGALNIE NA TERENIE CAŁEGO KRAJU. W ŚWIDNIKU ZAWIĄZAŁ SIĘ WÓWCZAS KOMITET OBYWATELSKI (KO) „SOLIDARNOŚĆ”, KTÓRY MIAŁ BYĆ LOKALNĄ AGENDĄ CENTRALI, MAJĄCĄ POKIEROWAĆ KAMPANIĄ WYBORCZĄ PRZED CZERWCOWYMI WYBORAMI DO SEJMU I SENATU. ZGODNIE Z POROZUMIENIEM OKRĄGŁEGO STOŁU MIAŁY SIĘ ONE ODBYĆ W DWÓCH TURACH – 4 I 18 CZERWCA 1989 ROKU. PRZEWODNICZĄCYM ŚWIDNICKIEGO KO ZOSTAŁ ANDRZEJ SOKOŁOWSKI, A W PREZYDIUM ZNALEŻLI SIĘ M.IN. ANDRZEJ BORYS, KRYSZYNA JAKUBOWSKA, JAN KONDRAK, HENRYK LEWCZUK, CEZARY LISTOWSKI, DARIUSZ MAŃKA, STANISŁAW SKROK I ELŻBIETA WILHELM. SWOISTYM DOMKNIĘCIEM PODZIEMNEGO OKRESU STAŁY SIĘ PIERWSZE JAWNE WYBORY KOMISJI ZAKŁADOWEJ „SOLIDARNOŚCI” W WSK, W WYNIKU KTÓRYCH SZEFEM ZOSTAŁ MARIAN KRÓL. CENA, JAKĄ ZAPŁACIŁA ŚWIDNICKA „SOLIDARNOŚĆ ZA SVOJĄ WALKĘ O WOLNOŚĆ, BYŁA BARDZO WYSOKA. Z PRACY W WSK OD POCZĄTKU STANU WOJENNEGO ZWOLNIONYCH ZOSTAŁO PRAWIE 1500 DZIAŁACZY. BYĆ MOŻE NAWET JEDNA TRZECIA Z NICH BYŁA INTERNOWANA, ZALICZYŁA ARESZTY, WIĘZIENIA I OTRZYMAŁA WYROKI, KOLEGIA I GRZYWNY ZA PROWADZONĄ DZIAŁALNOŚĆ. WIELU ZWIĄZKOWCÓW ZMUSZONYCH ZOSTAŁO DO EMIGRACJI WRAZ ZE SWOIMI RODZINAMI. OGROMNĄ CENĘ ZAPŁACIŁY RÓWNIEŻ RODZINY REPRESJONOWANYCH DZIAŁACZY „SOLIDARNOŚCI”, KTÓRE PRZEZ LATA ŻYŁY W KLESZCZACH USTAWICZNYCH SZYKAN I REPRESJI. WYSOKIE KOSZTY MUSIELI TEŻ PONIEŚĆ WSZYSCY MIESZKAŃCY ŚWIDNIKA, KTÓRY BYŁ W TYM CZASIE MIASTEM OTOCZONYM SZCZEGÓLNĄ „OPIEKĄ” KOMUNISTYCZNYCH TAJNYCH SŁUŻB. SKUTKOWAŁO TO NIE TYLKO REPRESJAMI, ALE I OGRANICZONYMI PERSPEKTYWAMI, ZARÓWNO ZAWODOWYMI, JAK I ŻYCIOWYMI. TEGO NIKT IM JUŻ NIGDY NIE ZREKOMPENSUJE. ALE MOŻNA I TRZEBA PRZYPOMINAĆ HISTORIĘ BOHATERSKIEGO MIASTA I JEGO MIESZKAŃCÓW. KSIĄŻKI, PUBLIKACJE, FILMY I WYSTAWY SĄ PRÓBĄ ODDANIA HOŁDU ICH NIESTRUDZONEJ WALCE.